

Sygn. akt IV U 207/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 września 2016 r. w S.

odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 7 stycznia 2016 r. Nr (...) - (...)

w sprawie K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 207/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7.01.2016 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) odmówił K. S. wyrażenia zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc lipiec 2015 r. i jednocześnie stwierdził, iż wymieniona nie podlegała w okresie od 1.07.2015 r. do 31.07.2015 r. dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Organ rentowy wskazał iż wyrażenie zgody na opłacenie po terminie wyżej wymienionej składki ma charakter szczególny i powinno być stosowane w wyjątkowych sytuacjach. Taka zaś sytuacja nie zaistniała w przypadku K. S..

Od decyzji tej odwołanie złożyła K. S., która wniosła o jej zmianę i wyrażenie zgody na przywrócenie terminu do opłacenia nieuiszczonej części składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za lipiec 2015 r. Ubezpieczona podała, iż w jej imieniu deklaracje rozliczeniowe składał pracownik profesjonalnego biura rachunkowego. Stosowne wyliczenia poprzedzające tę czynność dokonywane były przy użyciu programu księgowego BUCHALTER. Podczas tych wyliczeń, wymiar podstawy składek na ubezpieczenia społeczne został wskazany w sposób prawidłowy. Skarżąca podniosła, iż uiszczenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc lipiec 2015 r. w nieprawidłowej wysokości nastąpiło na skutek błędu zaistniałego etapie importu danych z programu BUCHALTER do programu (...). W dokumencie rozliczeniowym została wskazana błędna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe i

na podstawie tego dokumentu K. S. dokonała płatności w niższej, niż właściwa, wysokości. Ubezpieczona zarzuciła, iż organ rentowy niezasadnie stwierdził, że wyrażenie zgody na opłacenie składki na wskazane ubezpieczenie społeczne po terminie może nastąpić jedynie w sytuacjach wyjątkowych. Opóźnienie w uiszczeniu przez ubezpieczoną składki na ubezpieczenie chorobowe w należytym wysokości było uzasadnione. Nie wynikało bowiem z celowego działania, a stanowiło przypadek incydentalny, który powstał w wyniku błędu programu komputerowego. Ponadto, w ocenie skarżącej, ZUS należycie nie uzasadnił swojego rozstrzygnięcia. Powołując się na orzecznictwo ubezpieczona stwierdziła, iż pismo z dnia 7.01.2016 r. stanowi decyzję administracyjną, ponieważ zawierało rozstrzygnięcie, oznaczenie organu, datę wydania i oznaczenie strony. Do odwołania ubezpieczona dołączyła załączniki tj. wydruk deklaracji rozliczeniowej oraz zrzut z ekranu BUCHALTER (odwołanie wraz z załącznikami k. 1-10).

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o jego odrzucenie ewentualnie o oddalenie. Organ rentowy na wstępie zaznaczył, iż pismo z dnia 7 stycznia 2016 r. nie stanowi decyzji i nie rozstrzyga o okresach podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Odnosząc się do twierdzeń ubezpieczonej wyrażonych w odwołaniu, organ rentowy podniósł, iż ewentualne błędy powstałe przy migracji danych pomiędzy programem BUCHALTER a Płatnik ZUS mogły być w prosty sposób zauważone w wyniku porównania pozycji wynikających z raportów imiennych w ZUS RCA oraz pozycji w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA wprowadzonych do programu BUCHALTER z pozycjami uwidocznionymi po eksporcie do programu Płatnik ZUS. Błąd ten mógł również zostać zweryfikowany przez porównanie kwoty do zapłaty wynikającej z deklaracji ZUS DRA lub raportu imiennego ZUS RCA wygenerowanych w obu programach, dla dokonania czego wystarczyłoby sprawdzenie stosownych pozycji w obu wersjach dokumentu. Na zaistniały błąd wskazywać by mogło także porównanie należności do zapłaty za miesiące czerwiec oraz lipiec 2015 r., gdyż w obu przypadkach podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynosiła tyle samo – 9897,50 zł. Tym samym kwota należnej opłaty za dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za lipiec 2015 r. powinna wynosić tyle samo, co za czerwiec 2015 r. W ocenie organu rentowego ubezpieczona nie przedstawiła wiarygodnych dokumentów potwierdzających okoliczność powstania błędu podczas migracji danych z programu BUCHALTER do Płatnik ZUS. Załączone do odwołania zrzut z ekranu BUCHALTER przedstawiający ewidencję deklaracji ZUS za lipiec 2015 r. oraz wydruk deklaracji ZUS DRA za (...) z tegoż programu nie zawierają daty, w którym zostały dokonane. Program ten pozwala natomiast na edycję danych historycznych, ich wykasowanie i wprowadzenie nowych danych. Z tego też powodu nie są wiarygodne zapewnienia ubezpieczonej, że załączniki te przedstawiają pierwotny stan sprzed eksportu danych do programu Płatnik ZUS. Organ rentowy podniósł także, iż za inne okresy rozliczeniowe nie ujawniły się problemy z migracją danych. Nie wskazano również, by podobne problemy pojawiały się w przypadku innych klientów biura rachunkowego obsługującego K. S.. Zdaniem ZUS, argumentacja ubezpieczonej opierająca się na pomyłce, nieświadomym błędzie czy też błędach w programach informatycznych oraz pośrednictwie biura rachunkowego nie stanowi podstawy do przywrócenia terminu na uiszczenie stosownej składki. Na potwierdzenie zasadności powyższego stanowiska organ rentowy przywołał poglądy wyrażone w orzecznictwie (odpowiedź na odwołanie k. 11-14).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje;

K. S. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 20.04.2015 r. Od dnia 1.05.2015 r. do 30.06.2015 r. oraz od 1.08.2015 r. do 20.08.2015 r. K. S. opłacała składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w terminie i w pełnej wysokości. Za miesiąc czerwiec 2015 r. ubezpieczona wskazała jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne oraz rentowe jak również dobrowolne ubezpieczenie chorobowe kwotę 9897,50 zł (bezsporne, akta ZUS).

Ubezpieczona korzysta z usług biura rachunkowego prowadzonego przez A. K.. Za pośrednictwem tego biura odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne.

W dniu 31.07.2015 r. ubezpieczona, za pośrednictwem wyżej wymienionego biura rachunkowego, złożyła dokumenty rozliczeniowe za lipiec 2015 r., w których wskazała jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe kwotę 9897,50 zł. Na skutek błędu popełnionego przez pracownika biura, który korzystał z systemu BUCHALTER, do programu Płatnik ZUS została podana podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia chorobowe w nieprawidłowej kwocie 9365 zł. Pomyłka ta spowodowała wyliczenie wysokości składki na ubezpieczenie chorobowe w niepełnej wysokości.

Ubezpieczona nie dostrzegła różnicy w wyliczonej przez księgową kwocie składki na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc lipiec 2015 r. Okoliczność ta z kolei, w myśl art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, spowodowała ustanie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego za lipiec 2015 r.

W dniu 9.12.2015 r. do (...) Oddział w S. wpłynął wniosek K. S. o wyrażenie zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc lipiec 2015 r. po terminie. Do pisma tego ubezpieczona dołączyła dowód uiszczenia brakującej części składki, tj. 13 zł, co nastąpiło w dniu 7.12.2015 r. Zaskarżoną decyzją z dnia 7.01.2016 r. organ rentowy odmówił wyrażenia zgody na opłacenie wyżej wymienionej składki po terminie i wskazał, iż w konsekwencji K. S. od dnia 1.07.2015 r. do 31.07.2015 r. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu (akta ZUS, zeznania ubezpieczonej k. 24v-25).

Kluczowym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy było zastosowanie art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z treścią tego przepisu, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność. W uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż pismo z dnia 7 stycznia 2016 r., choć formalnie nie użyto w nim nazwy „decyzja”, to w rzeczywistości stanowi taki właśnie akt administracyjny. W piśmie tym zawarto rozstrzygnięcie o tym, iż ZUS nie wyraża zgody na uiszczenie części składki za ubezpieczenie chorobowe po terminie oraz o tym, że w związku z powyższym K. S. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1.07.2015 r. do 31.07.2015 r. Jednocześnie pismo to zawierało, jak słusznie wskazała ubezpieczona, oznaczenie organu, datę wydania i oznaczenie strony, a zatem zasługuje na zakwalifikowanie jako decyzji administracyjnej.

W ocenie Sądu, rozstrzygnięcie organu rentowego jest prawidłowe. Jak słusznie wskazał ZUS, przedłożone przez ubezpieczoną: zrzut z ekranu BUCHALTER przedstawiający ewidencję deklaracji ZUS za lipiec 2015 r. oraz wydruk deklaracji ZUS DRA za (...) nie zawierają daty, w którym zostały dokonane. Tym samym nie pozwalają na weryfikację, w jakim czasie zamieszczono przedstawione tam dane tj. czy nastąpiło to w chwili składania dokumentów rozliczeniowych za lipiec 2015 r., czy może w późniejszym terminie. Z tego też powodu ani powyższy zrzut z ekranu, ani wydruk deklaracji ZUS DRA za (...) nie mogą stanowić wiarygodnego dowodu potwierdzającego, iż, jak wskazała ubezpieczona, błąd w określeniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe za lipiec 2015 r. powstał dopiero na etapie eksportu danych pomiędzy programem BUCHALTER a Płatnik ZUS, a zatem miałyby swoje źródło w błędzie programu komputerowego. Tym samym ubezpieczona nie wykazała, by nieprawidłowe obliczenie, a w konsekwencji uiszczenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za lipiec 2015 r. nastąpiło bez winy K. S. lub działającego na jej zlecenie biura rachunkowego. Wręcz przeciwnie, przekonujące, zdaniem Sądu, są argumenty ZUS dotyczące możliwości sprawdzenia przez ubezpieczoną lub obsługującą ją profesjonalne biuro rachunkowe różnicy pomiędzy kwotą obliczonej składki na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc lipiec oraz czerwiec 2015 r. w sytuacji, gdy obu wskazanych miesiącach ubezpieczona podawała jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne taką samą kwotę tj. 9897,50 zł. Sama ubezpieczona, w złożonych zeznaniach, wprost przyznała, iż nie dostrzegła różnicy w wysokości kwoty należnej do zapłaty z tytułu składki na ubezpieczenie chorobowe za lipiec 2015 r. Stwierdzić należy, iż pracownik biura rachunkowego miał możliwość porównania pozycji wynikających z raportów imiennych w ZUS RCA oraz pozycji w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA wprowadzonych do programu BUCHALTER z pozycjami uwidocznionymi po eksporcie do programu Płatnik ZUS i w ten sposób mógł zauważyć zaistniałą nieprawidłowość w podanych wartościach. Należy podkreślić, iż na rozprawie w dniu 27.09.2016 r. sama ubezpieczona stwierdziła, iż różnica w wysokości składki wynikała z błędu popełnionego przez księgową, która korzystała z systemu BUCHALTER. W ocenie Sądu, stwierdzenie to zasługuje na wiarę. W tej sytuacji logicznym i uzasadnionym jest przyjęcie, iż przyczyną zaistniałego błędu w wysokości przedmiotowej składki było wprowadzenie przez pracownika biura rachunkowego do programu komputerowego niewłaściwej, bo wynoszącej jedynie 9365 zł, podstawy wymiaru tej składki. Nie można zatem przyjąć, by zaistniała nieprawidłowość była efektem błędu powstałego w samym tylko programie komputerowym.

W tym miejscu zasadnym jest powołanie się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7.07.2004 r. (sygn. akt III AUa 547/03), w którym stwierdzono, iż zlecenie osobie trzeciej zapłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie usprawiedliwia spowodowanego przez tę osobę opóźnienia, tym bardziej, że - jak już podniesiono - opłacanie składek obciąża ubezpieczonego i nie może powoływać się na błąd w działaniu swojego biura rachunkowego, które tylko wylicza należną wysokość składki. A zatem, w stanie faktycznym tej sprawy nie nastąpił uzasadniony przypadek, który przesądzałby o zasadności wyrażenia przez ZUS zgody na opłacenie przez ubezpieczoną wyżej wymienionej składki po terminie. Jak jest bowiem przyjmowane w orzecznictwie, przez przypadek uzasadniony rozumieć należy taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy, dlaczego składka nie została należycie opłacona. Natomiast zaniechanie sprawdzenia przez ubezpieczoną lub działające na jej zlecenie biuro rachunkowe prawidłowości podawanej kwoty stanowiącej podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia chorobowe oraz obliczonej już kwoty tej składki, obiektywnie nie usprawiedliwia nieuiszczenia w terminie pełnej kwoty należności wynikającej z powyższego tytułu.

Reasumując, Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest zgodna z prawem i dlatego z mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc odwołanie K. S. oddalił.